

Geschiedenis:

Duitsland verliest: novemberrevoluties en dolkstootlegende

Eerste Wereldoorlog: 1914-1918

De Duitse generaals wilden geen verantwoordelijkheid dragen voor het verlies van de oorlog. Ze besloten dat niet de keizer maar een parlementaire regering de nederlaag moest accepteren. Ook beweerden ze dat Duitsland de oorlog verloren had omdat het leger niet voldoende gesteund was door de arbeiders aan het thuisfront.

Aan het begin van de Eerste Wereldoorlog waren in Duitsland alle binnenlandse conflicten opzij gezet. Zoals Wilhelm II op 4 augustus 1914 zei: "Ik ken geen partijen meer, ik ken slechts Duitsers." Deze eensgezindheid brokkelde steeds meer af naarmate de oorlog langer duurde en de voedselsituatie in Duitsland verslechterde. In het laatste oorlogsjaar braken steeds vaker stakingen uit. Het voorbeeld - voor velen schrikbeeld - van de Russische Revolutie speelde hierbij een grote rol.

Toen de Duitse legerleiding - die tijdens de oorlog feitelijk de macht had overgenomen - beseftte dat de oorlog verloren was, werd begin oktober besloten om een parlementaire regering in te stellen. Deze trad aan in een onrustige periode. Nadat in de havenstad Kiel muiterij was ontstaan, braken in november 1918 in heel Duitsland opstanden uit. Arbeiders en soldaten vormden revolutionaire raden en eisten sociale en politieke hervormingen. Dit speelde het leger in de kaart. Vanaf nu verschoolde de leiding zich doelbewust achter de - ontorechte - overtuiging dat het geen schuld had aan de verloren strijd. Ze omarmden de legende dat de linkse regering, daarbij geholpen door stakende arbeiders, de ongeslagen soldaten aan het front als het ware een dolkstoot in de rug hadden gegeven. Deze verklaring voor het verlies van de oorlog werd bekend als de dolkstootlegende. De conservatieve elite kon zo de verantwoordelijkheid voor de Duitse nederlaag afschuiven op de burgerregering en het thuisfront.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel:

<https://duitslandinstituut.nl/naslagwerk/43/duitsland-verliest-novemberrevoluties-en-dolkstootlegende>